

Scenariusz zajęć w oparciu o książkę
Joanny Papuzińskiej *Asiunia*
Wydawnictwo *Literatura*, Łódź 2016

Autor: Alina Płaziak-Janiszewska

Typ zajęć: zajęcia zintegrowane, etyka, zajęcia dodatkowe

Wiek uczniów: edukacja wczesnoszkolna

Temat: Dzieci chcą pokoju.

Nigdy nie było dobrej wojny i złego pokoju. Benjamin Franklin

Cele:

Uczeń potrafi

- zidentyfikować bohaterów książki,
- przedstawić życie bohaterów podczas wojny i pokoju,
- dostrzegać konsekwencje wojny,
- wyjaśnić pięć: uchodźca, wojna, pokój,
- zaproponować sposoby pomocy dzieciom,
- wypowiadać się na forum grupy.

Metody i formy pracy

praca indywidualna, praca w grupie, praca z klasą, dyskusja, elementy dramy (poza, rzeźba, pantomima), linia czasu.

Materialy

- Joanna Papuzińska, *Asiunia*, *Wydawnictwo Literatura*, *Łódź 2016*,
- karteczki,
- arkusze papieru, markery, kredki,
- komputer, mapa,
- film „Historia Harrego i Ahmeda”: <https://www.youtube.com/watch?v=APWyeCuvk5Q>.

Przebieg zajęć

1. Nauczyciel zachęca, by uczniowie powitali się, pokazując swój nastrój: kolejno dzieci prezentują ruch i dźwięk, a wszyscy pozostali naśladują koleżankę/kolegę. Następnie uczniowie podchodzą do przyklejonej/narysowanej na ścianie/podłodze linii czasu i przypinają swoje daty urodzenia.

Na linii zaznaczone są także daty: wybuchu II wojny światowej i inne wybrane przez nauczyciela.

2. Prowadzący stawia na środku sali walizkę, zdjęcie pięcioletniej dziewczynki i pyta uczniów:

Jak myślicie, jaki związek mają te przedmioty z dzisiejszą lekcją?

3. Nauczyciel pokazuje uczniom książkę *Asiunia* i ustala z dziećmi, kim jest bohaterka książki, gdzie i kiedy żyje, a później czyta fragment książki, str. 9 od słów: „Teraz się okazało...” do słów: „Dlatego zostaliśmy rozdzieleni”. Następnie zachęca, aby każdy uczeń pokazał w formie pozy Asiunię, kiedy okazało się, że wybuchła wojna. Na znak nauczyciela (np. klaśnięcie w dłoń) uczniowie zastygają, a prowadzący zadaje wybranym uczniom pytania:

Kim jesteś?

Co robisz?

Dlaczego to robisz?

Czego oczekujesz?

Po wykonaniu ćwiczenia uczniowie zastanawiają się, dlaczego dziewczynka musiała rozpocząć tułaczkę, a także wypisują na tablicy, co zabrała Asiuni wojna.

Uczniowie pokazują na linii czasu datę wybuchu II wojny światowej.

4. Prowadzący mówi, że Asiunia rozpocznie zaraz swoją tułaczkę po różnych domach, może wziąć do walizki tylko pięć różnych rzeczy. Na podłodze leżą przedmioty (np. latarka, nożyczki, igła, ciepły sweter, chleb, kredki etc) i karty (z napisem odwaga, pomoc, życzliwość, uśmiech etc), uczniowie w wyniku dyskusji ustalają, co znajdzie się w walizce dziewczynki, a później odpowiadają na pytania:

Czego zabrakło wśród rzeczy?

(Wśród rzeczy nie ma przedmiotów, które mają dzieci żyjące współcześnie).

Do czego służą rzeczy? A do czego wartości?

5. Prowadzący dzieli klasę na grupy, każda z nich czyta jeden z rozdziałów książki i przygotowuje rzeźbę ze swoich ciał pokazującą sytuację bohaterki: miejsce, ludzi, których spotyka. Rzeźbiarz stoi koło swojej rzeźby i przedstawia myśli głównej bohaterki. Po prezentacji rzeźb uczniowie wypisują na tablicy: etapy wędrówki dziewczynki, wymyślają tytuły kolejnych rozdziałów książki oraz czego się nauczyła, później dyskutują:

Czy łatwo jest spać w cudzym domu?

Jak długo można wytrzymać bez mamy i taty, kiedy jest się małym dzieckiem?

W jakich okolicznościach wy zostajecie tak długo sami?

Czego najbardziej brakowało Asiuni podczas tułaczki?

Kogo poznała dziewczynka podczas wędrówki?

Jak dorośli pomogli przetrwać ten trudny czas?

Jak skończyła się wojenna historia dziewczynki?

6. Prowadzący zachęca, aby uczniowie przenieśli się 40 lat później (zaznacza datę na linii czasu), po wojnie i pokazali, jakie były dalsze dzieje Asiuni. Dzieci w grupach czytają biografię Joanny Papuzińskiej (można wykorzystać biografię ze str. 48) i pokazują w formie pantomimy, kim jest Joanna Papuzińska, a później zastanawiają się wspólnie nad problemami:

Jakie były dalsze losy Asiuni?

Jak myślicie, dlaczego już jako dorosła osoba napisała książkę o sobie?

Co chciała powiedzieć innym dzieciom?

Czy są dzieci, które przezywają to samo?

Czy wszystkie dzieci mają takie szczęście?

Uczniowie zaznaczają datę urodzin Joanny Porazińskiej oraz wybrane daty z jej życia.

7. Prowadzący dzieli klasę na dwie grupy i rozdaje dwa duże arkusze papieru, zadaniem uczniów jest narysowanie, korzystając z książki, (1) Świat Asiuni podczas wojny; (2) Świat Asiunii w czasie pokoju. Po wykonaniu rysunku dzieci składają oba plakaty i zamieniają się grupami. Pod rysunkami wypisują to, co wiąże się z plakatem:

- a) tytuł;
- b) co się dzieje,
- c) dźwięki,
- d) zapachy.

Następnie uczniowie w ciszy oglądają swoją pracę, a także mówią, czym różnią dwa plakaty.

Nauczyciel zachęca, aby każdy stanął w takim miejscu plakatu, w którym chciałby być, a następnie zadaje pytania:

Dlaczego wybraliście to miejsce?

Skoro tak mało dzieci wybrało „świat wojny” – to kto chce wojny?

8. Uczniowie oglądają film UNICEF-u: „Historię Harrego i Ahmeda” i zastanawiają się:
Kim są bohaterowie? Co ich łączy?
Czy Ahmed przypomina Asiunię?
Jakie są konsekwencje wojny?
Nauczyciel wyjaśnia znaczenie pojęcia „uchodźca”.
Czy teraz gdzieś toczy się wojna? Gdzie?
Nauczyciel pokazuje na mapie, gdzie znajduje się Syria, Ukraina.
Ile dzieci dotyka wojna?
Dlaczego wciąż wybuchają wojny, skoro tak wiele osób przez nią cierpi?
9. Uczniowie oglądają stronę UNICEF-u i zastanawiają się, jak można pomagać dzieciom, które żyją na terenach, gdzie toczą się wojny.
10. Prowadzący dzieli uczniów na grupy i zachęca, aby napisali list do polityków, dlaczego powinni troszczyć się o pokój na ziemi. Po przeczytaniu prac dzieci tworzą plastyczne wyobrażenie przesłania skierowanego do dorosłych: *ogród pokoju*, w kwiatach wpisują pojęcia, np. bezpieczeństwo, nauka, zdrowie etc.
11. Uczniowie na koniec lekcji kończą zdanie:
Dzisiaj zrozumiałem
Chciałbym/chciałaby się jeszcze zrozumieć/dowiedzieć